

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114235777
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1114235777.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a sudcov JUDr. Valérie Kleinovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcov: 1/ Š. P., F. XX.XX.XXXX, 2/ I. P., F. XX.XX.XXXX, 3/ E. P., F. XX.XX.XXXX, 4/ H. P., F. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom H. XXX, H. T., všetci zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík s.r.o., so sídlom Heydukova 12, Bratislava, IČO: 47 234 318 proti žalovanej: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená: Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., so sídlom Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, IČO: 36 720 097, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 10. novembra 2017 č.k. 15C 218/2014-269 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom 1./, 2./ každému sumu 14.000 eur a žalobcom 3./ a 4./ každému sumu 7.000 eur, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti, vo zvyšku žalobu zamietol, všetkým žalobcom priznal z prisúdenej sumy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 1.326 eur taktiež do troch dní od jeho právoplatnosti.

2. Vychádzal zo žaloby žalobcov, ktorou sa proti žalovanému domáhali uloženia povinnosti zaplatiť každému žalobcovi samostatne sumu 50.000 eur a náhradu trov konania, a to titulom náhrady im vzniknutej nemajetkovej ujmy v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Žalobcovia svoj nárok odôvodnili tým, že dňa 23.3.2014 v čase približne o 14.20 hod. došlo na ceste XX/XXX v km 5,8 v smere od H. T. na S. k dopravnej nehode, keďže vodič motorového vozidla zn. T. XXXD combi, EČV: H. - XXXBX A. Q., F. XX.X.XXXX, T. H. XX, H. T. neprispôbil rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom vpravo mimo vozovku, následne šikmo cez vozovku prešiel s vozidlom vľavo mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a pod strmým svahom zostal stáť na ľavom boku vozidla, čím spôsobil spolujazdcovi E. P., F. XX.X.XXXX, T. H. XXX, H. T. (ďalej len "E.. P.") mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Vznik úrazu bol riadne nahlásený žalovanému ako príslušnému poisťovateľovi. Na základe uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici zo dňa 23.3.2014, CVS: ORP-171/1 -VYS-PB-2014 o začatí trestného stíhania bolo protiprávne konanie vodiča A.. Q. kvalifikované ako prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len "TZ") v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa 5 157 ods. 1 a 2 písm. a) TZ, s poukazom na § 138 písm. h) TZ, v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 TZ. Žalobcovia na preukázanie intenzity a charakteru citových väzieb medzi nimi a Martinom uviedli, že ich vzájomný emocionálny vzťah bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Nebohý Martin bol aktívnym človekom a jeho radosť zo života prinášala žalobcom neopísateľnú energiu.

Rodičia boli pyšní na svojho syna, ktorý im neustále pomáhal vo všetkých životných situáciách. Pre žalobcov 3./, 4./ bol ich mladší brat človekom s veľkým srdcom, ktorý mohol byť svojou ochotou a príkladom pozitívneho myslenia vzorom aj pre ostatných ľudí. Smrť Martina nepriaznivo zasiahla do emocionálneho života žalobcov. Už nikdy sa nebudú môcť porozprávať so svojim synom (bratom), tešiť sa z jeho životných úspechov a zažiť s ním ďalšie neopakovateľné zážitky. Považovali za nesporné, že zavinené úmrtie Martina ich poznačí po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistického Martina negatívne vplyvajú na ich duševný stav. Od úmrtia syna (brata) sa výrazným spôsobom zhoršil ich psychický stav, všetky súkromné a pracovné aktivity s nebohým Martinom sa pre nich naraz stali iba minulosťou. Žalobcovia 1./, 2./ sa snažili už od útleho detstva venovať svojmu synovi všetok svoj voľný čas, chodievali spolu na kultúrne a spoločenské podujatia a očakávali, že jedného dňa im ich syn všetko vynahradí. Všetky miesta im pripomínajú spoločné chvíle prežité spolu s Martinom. Je to pre nich tragédia, stále tomu nemôžu uveriť, že on tu nie je. Pre žalobcov bol Martin jedinečným, empatickým a ústretovým človekom, ktorý nesmierne chýba každému, kto ho poznal. Smrťou Martina došlo k zásahu do ich psychickej integrity, zle spia, nič ich nebaví. Neprestajné myšlienky na syna (brata) im spôsobujú depresívne a úzkostné stavy. Ťažko sa sústreďujú, sú nervóznejší a z ich života sa vytratilo nadšenie. Každý deň musia myslieť na milovaného syna a brata, pričom sa nedokážu zmieriť s realitou. Pri spomienkach na neho si veľakrát poplačú. Pre žalobcov bolo úmrtie Martina neočakávanou stratou a výrazným zásahom do ich života. Nikdy sa s tým nebudú vedieť vyrovať.

3. Pasívnu legitímáciu žalovanej žalobcovia vysvetľovali tým, že podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZoPZP") "Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. "Podľa druhej vety § 15 ods. 1 ZoPZP "Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať." Žalobcovia mali za to, že extenzívnym výkladom sa medzi škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným poistením. Argumentáciu podľa nich potvrdzuje rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len "SD EÚ") zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12. V identifikovanom rozhodnutí SD EÚ judikoval, že "(...) poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej." V zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie judikatúra SD EÚ dvora zaväzuje slovenské súdy, ako aj ostatné štátne orgány. Právny názor Súdneho dvora vyslovený v predloženej rozhodnutí je podľa nich nevyhnutné aplikovať aj na predmetné sporové konanie. Podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo zn. T. XXXD B., EČV: H. - XXXBX poistené v čase dopravnej nehody, t.j. ku dňu 23.3.2014 poisťovateľom KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, (č. poistnej zmluvy XXXXXXXXXXXX), čím mali za založenú pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej.

4. Poukázal na vyjadrenie žalovaného k žalobe, že sa nepovažuje za pasívne vecne legitimovaný subjekt v konaní dôvodiac tým, že z hľadiska súčasne platnej vnútroštátnej legislatívy nie je možné subsumovať pod ust. § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorého poisťovateľ (žalovaná) poskytuje poistenému náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (podľa ust. 442-449 Obč. zák.), aj nároky nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ, keď túto skutočnosť potvrdzujú početné rozsudky slovenských a českých súdov vrátane Uznesenia Ústavného súdu ČR č. III. ÚS 8/06 a rozhodnutia NS SR 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.04.2011, ktoré dodnes nebolo prekonané žiadnym rozhodnutím najvyššieho súdu. Zo smerníc EÚ zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami podľa nej nevyplývajú bez ďalšieho nároky v rozsahu krytia aj nemajetkovej ujmy zo zákonného poistenia motorových vozidiel a v tomto rozsahu smernice EÚ ani neboli transponované Slovenskou republikou do jej vnútroštátneho právneho poriadku. Túto skutočnosť potvrdila Slovenská republika vo svojom stanovisku vo veci "U.", v konaní o prejudiciálnej otázke o výklade komunitárneho práva (smerníc EÚ) pred Európskym súdnym dvorom, sp. zn. C-22/12, keď uviedla, že zámerom štátu nebolo zahrnúť do platného ZoPZP aj náhradu nemajetkovej ujmy uplatniteľnú pozostalými podľa § 11 a nasl. OZ a takáto povinnosť zahrnutia nemajetkovej ujmy do platného ZoPZP Slovenskej republiky ani zo samotných smerníc EÚ nevyplývala. Podľa názoru žalovaného aj keby takýto rozsah poistného krytia smernice stanovili, smernice EÚ nie sú priamo aplikovateľné všeobecným súdom členského štátu EÚ na ukladanie práv

a povinností fyzickým a právnickým osobám a keďže v takomto rozsahu do vnútroštátnych predpisov neboli transponované, nie je možné ho zaviazat' k povinnosti, ktorá mu z vnútroštátneho právneho predpisu nevyplynula. Nepriamy účinok smerníc na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva mal za možný len vtedy, ak nie je v rozpore s vnútroštátnym právom. Keďže nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na uplatnenie nemajetkovej ujmy vnútroštátne právo vo svojom ZoPZP neumožňuje uspokojiť, uplatnenie eurokonformného výkladu v takomto rozsahu považoval za contra legem. Mal za nemožné uplatniť eurokonformný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP v rozsahu zahrnutia nemajetkovej ujmy do náhrady škody. Vyjadril názor, že súdnymi rozhodnutiami nemožno meniť rozsah poistného krytia nad rámec zákona o PZP a poistnej zmluvy, pretože sa tým zasahuje nielen do súkromnoprávných zmluvných vzťahov, ale aj do verejnoprávnej regulácie poisťovníctva, keďže štát nikdy o krytí nemajetkovej ujmy v rozsahu určenom § 11 a nasl. OZ neuvažoval a do existujúceho zákonného poistenia, v ktorom rozsah určuje sám, náhradu nemajetkovej ujmy nezahrnul. S poukazom na uvedené skutočnosti nie je možné ho zaviazat' k náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ, ktorá vznikla žalobcom v dôsledku dopravnej nehody usmrtením ich blízkej osoby, nakoľko platný vnútroštátny právny predpis v ZoPZP mu takúto povinnosť neukladá.

5. Súd prvej inštancie vychádzal z obsahu výpovede žalobcu 1./, že so synom sme žili v spoločnej domácnosti ako jedna rodina, bol to dobrý chlapec, nefajčil, nepil, nedrogoval. Bolo to obdobie po škole, kedy chcel pracovať, mal svoje plány a začal pracovať v S. v celulózke. Ako rodina trávili čas spolu, chodili na spoločnú turistiku, no po udalosti sa ich život zmenil. Udalosť ho zasiahla tým, že nespí poriadne, nedokáže sa poriadne sústrediť na prácu, všetky spoločné aktivity padli. V dôsledku tohto všetkého manželka ťažko psychicky ochorela, nedávno tiež bola prepustená z hospitalizácie. So synom mal spoločné plány, chceli si založiť živnosť, začať podnikať, syn bol zdravý, jeho smrť ho silno zasiahla, nemôže sa od nehody sústrediť na prácu, navštívil lekára, berie xanax.

6. Žalobkyňa 2./ osobne nevy povedala, nakoľko bola pre ňu táto situácia priveľmi stresujúca a bolestivá.

7. Žalobca 3./ uviedol, že Martin bol jeho bratom. V čase nehody pracoval v zahraničí s bratom Petrom. Martin ho v zahraničí niekoľkokrát navštívil a krátkodobo tam i pracoval. Potom sa vrátil domov na Slovensko a pracoval v celulózke v S.. Žili všetci ako rodina, chodili na rodinné výlety, do prírody ako rodina a stretávali sa v širšom rozsahu. Všetky životné udalosti robili spolu ako veľká rodina. Po samotnej udalosti to zasiahlo žalobcu 3./ v tom zmysle, že bol z toho vedľa a trvá to do dnes. Už nič nie je ako predtým. Nemôže sa sústrediť ako predtým. Veľmi rýchlo sa vie rozčúliť, nahnevať a hlavne vidí rodičov, ako sa trápia.

8. Žalobca 4./ uviedol, že brat Martin bol veľmi spoľahlivý, pracovitý, rozumný, bezkonfliktný, každý ho mal viac než rád, čo dokazuje skutočnosť, koľko ľudí sa prišlo s ním rozlúčiť. Celá rodina sú citlivé povahy a hoci sú to už 2 roky od udalosti, nedokážu sa o tom ani porozprávať, lebo to bolí. V čase udalosti bol v zahraničí. Po nehode hneď prišiel domov, veľmi ho to zasiahlo, nedokázal si kúpiť ani letenku, domov musel prísť s kamarátom. Spolu s bratom rozmýšľali o tom, čo bude, o budúcnosti, avšak v priebehu okamihu to všetko bolo preč. Po pohrebe rozmýšľal, že sa vráti domov, ale jednoducho to nedokázal, musel sa vrátiť späť do zahraničia, nakoľko doma mu brata všetko pripomínalo, napr. keď videl jeho kamarátov a on nebol medzi nimi. Domov prišiel len teraz, nedávno, dúfa, že natrvalo, nakoľko vidí, že v rodine sú problémy a rodičov treba podporiť a pomôcť im.

9. Z obsahu výpovede svedka D. P., F.. XX.XX.XXXX, súd prvej inštancie zistil, že tragédia zasiahla celú rodinu, boli rodina súdržná, pomáhali jeden druhému, mali pevné rodinné väzby. Nehoda zasiahla hlavne mamku - žalobkyňu 2./, ktorá to psychicky nezvláda, ten stav je čím horší. Má stavy, že jeden deň je dobrý a druhý zlý, má výkyvy nálad. Užíva lieky. Brat - žalobca 1./ užíva tiež lieky. Chodí často na cintorín, toho tiež psychicky zaťažuje, prestal chodiť do súboru, ktorý pred nehodou navštevoval, spoločné rodinné akcie sú obmedzené na minimum. Trvajú psychické výkyvy u oboch žalobcov 1,2. Žalobca 4./ pracoval v zahraničí, kvôli matkinej chorobe pricestoval nazad, aby jej bol oporou. Nebohý Martin si plánoval budúcnosť v I., ale vrátil sa na Slovensko, kde došlo k tragickej nehode. Bol dobrý, milosrdečný, láskavý človek, celá rodina ho mala rada. Výborný chlapec. Nebol s ním žiaden problém.

10. Právna zástupkyňa žalovaného navrhla žalobu zamietnuť, pričom namietla pasívnu vecnú legitímáciu. Zotrvála na názore, že smernice EU sú špecifický akt komunitárneho práva a ich záväznosť je definovaná v článku 268 zákona o fungovaní EÚ a je záväzná pre členský štát, nie pre fyzické a

právnické osoby členského štátu. Ďalej poukázala na priamy a nepriamy účinok smerníc s poukazom na ich charakter podľa primárneho práva EU, keď priamy účinok smerníc je možný len voči štátu a nepriamy účinok prostredníctvom eurokonformného výkladu je možný, len ak nie je tento výklad v rozpore s vnútroštátnym právom. Samotné rozhodnutie ESD vo veci U. podalo výklad smerníc, nerozhodovalo o uložení práv a povinností fyzickým a právnickým osobám v okolnostiach prípadu SR. Na potvrdenie tejto skutočnosti predložila súdu rozsudok NSSR ako súdu dovolacieho č. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016. NSSR ako súd dovolací 31.3.2016 poukázal na to, že otázka pasívnej legitímácie poisťovní bola už v rozhodovacej činnosti NS riešená a to Uznesením sp. zn. 4Cdo/168/2009. Dovolací súd aj po rozsudku ESD vo veci U. nezistil dôvody na odklon od tohto názoru vysloveného NS. NS v tomto rozsudku 3Cdo /201/2012 sa podobne vysporadúva s § 4 ods. 1,2 a ostatnými ustanoveniami ZoPZP, taktiež s občianskoprávnou definíciou termínu škody a považoval za potrebné poukázať na pojmovú obsahovú odlišnosť inštitútov zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do osobných práv. Poukázal tiež na to, že nie je možné subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým pod zákon ZoPZP, poukázal na to, že pri týchto nárokoch je možné uplatniť nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa zásahu do integrity osobnosti dopustila. Preto dovolací súd nevzhliadol na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a zákona ZoPZP, ani po uzavretí ESD rozsudok C22/12 vo veci U.. K stanovisku žalobcov z 5.9.2016 uviedla, čo sa týka obsahovej blízkosti pojmov sú neprekonané rozsudky NS 3Cdo /301/2012 z roku 2016 ako aj 4Cdo/168/2009 z 2011 a poukázala na to, že bez ohľadu nato v akom rozsahu motorová smernica upravuje škodu a ujmu nemá táto interpretácia vplyv na rozhodovanie vnútroštátneho súdu, nakoľko táto smernica nebola v rozsahu zahrnutia náhrady nemajetkovej ujmy do zákona č. 381/2001 Z. z. zahrnutá. Túto skutočnosť SR jednoznačne aj sama písomne potvrdila vo svojom stanovisku ESD vo veci U., preto vyjadrenie žalobcov nemení doterajšie stanovisko žalovaného k poňatiu výkladu škoda a ujma vo svetle európskeho práva, nakoľko podľa ústavy SR v článku 7 ods. 2,5 a v článku 144 a 149 prednosť práva komunitárneho pred vnútroštátnym právom je daná účinkami týchto noriem európskeho práva a ako samotné primárne právo EU vo svojom článku 289 ustanovilo smernice EU majú prednosť pred vnútroštátnym právnym tým, že ich štát implementuje do vnútroštátneho právneho poriadku. Ak si štát túto povinnosť nespĺní, vzniká zodpovednosť voči tomu, kto mohol mať výhodu z dobre transponovanej smernice do vnútroštátneho poriadku. Podporne právna zástupkyňa žalovanej odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cbo219/2016, z mája 2017, ktoré potvrdilo, že poisťovne nie sú pasívne legitimované, v uvedených konaniach v uvedených nárokoch z nemajetkovej ujmy.

11. Právny zástupca žalobcov uviedol, že Súdny dvor EÚ v rozsudku U. výslovne akcentoval, že ak majú rodinní príslušníci obetí dopravnej nehody nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa vnútroštátneho práva, nie je dôvod na vyňatie takejto náhrady z poistného krytia. Súdny dvor EÚ na účely vymedzenia nevyhnutného rozsahu poistného krytia nekategorizuje jednotlivé druhy náhrad podľa toho, v akej časti Občianskeho zákonníka resp. vnútroštátneho práva sú upravené. Nepochybne postačuje, ak vo vnútroštátnom poriadku existuje zodpovednostný mechanizmus, ktorý sa aktivizuje v prípade vzniku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby a priznáva osobám dotknutým týmto zásahom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Takýmto druhom občianskoprávnej zodpovednosti je podľa neho aj prísne objektívna zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Inými slovami - náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravnej nehody nebude súčasťou poistného krytia iba v prípade, ak by bola možnosť vzniku nároku na takúto náhradu normatívne vylúčená. Ak aktuálna právna úprava umožňuje požadovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, mal za nevyhnutné, aby bola aj takáto náhrada bezpodmienečne likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Riziko vzniku škôd pri prevádzke motorových vozidiel je nepochybne veľmi vysoké. Nepovažoval za legitímne, aby bol rozsah poistného plnenia akokoľvek obmedzený a jeho časť prenesená na osoby, ktoré sa práve za účelom vzniku nepredvídateľných situácií nechali, resp. museli nechať povinne poistiť. Taktiež poukázal na znenie tlačového komuniké č. 144/13 zo dňa 24.10.2013, ktoré informovalo inter alia o prípade a výsledku prejudiciálneho konania vo veci U. cla H.Í. a spol. nasledovne: "Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obeť dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. V takom prípade sa minimálne poistné krytie upravené právom Únie pre prípad ujmy na zdraví uplatní aj na nemajetkovú ujmu". Aj uvedená tlačová správa, napriek svojmu nezáväznému charakteru, preto nasvedčuje správnosti vyššie prezentovaného právneho záveru žalobcov. Žalobcovia na podporu svojich tvrdení poukázali na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9.9.2014, sp. zn. 8Co/67/2012, v ktorom odvolací súd konštatoval: "...rôzne jazykové verzie dotknutých smerníc používajú pojem "ujma na zdraví" ako aj pojem "osobná ujma", ktoré dopĺňajú pojem "škoda na majetku"; je potrebné uplatniť tzv. extenzívny výklad uvedených pojmov, na základe ktorého patrí medzi škody; ktoré sa musia

nahradiť v súlade s dotknutými smernicami; i nemajetková ujma ... povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento názor nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti (§11 a nasl. ObčZ) je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu (§420 a nasl. ObčZ)" (mutatis mutandis rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.5.2014, sp. zn. 11Co/116/2013) a rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26.11.2015, sp. zn. 5Co/287/2015, v ktorom odvolací súd konštatoval: "...Práve teda aj s poukazom na §§ 11 a 13 OZ umožňovala žalobcom právna úprava požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia, pritom právna úprava, ktorá by tomuto stanovisku odporovala (resp. právnemu pravidlu) bráni naplneniu cieľa uvedených smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť" (totožné rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.7.2015, sp. zn. 12Co/465/2014; rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 6.5.2015, sp. zn. 1Co/295/2014).

12. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol so zreteľom na čl. 1 ods.2 Ústavy SR, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a čl. 8 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa § 11 OZ, § 13 ods. 1 OZ a § 16 OZ.

13. Dôvodil, že v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 OZ v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia, keď poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia označil za stanovené dve kritériá, z ktorých je potrebné vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu, s tým, že určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa stáva predmetom voľného uváženia súdu, ktorý pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.

14. Uviedol, že ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo označil za nescudziteľné, neprevoditeľné, časovo neobmedzené a nepremlčateľné, pričom za určitých podmienok môžu právo na ochranu osobnosti uplatňovať po smrti fyzickej osoby len jej najbližší príbuzní. Právo na ochranu osobnosti posúdil ako absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omnes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu, a jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladom uvedené v § 11 OZ, keď sa nevyžaduje vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Ochranu osobnosti zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a pod.). Poukázal na zásadu, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, resp. porušením jeho osobnosti ako celku. Za predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považoval existenciu ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, a príčinnú súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

15. Na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu a jeho právnej kvalifikácie dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná. Zhrnul, že žalobcovia sa domáhajú zaviazať žalovaného na základe § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ako poisťovateľa PZP motorového vozidla zn. T. XXXD B., EČV: H. - XXXBX, k úhrade sumy spolu 200.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ za zásah do ich osobnostného práva chráneného ustanoveniami § 11 a nasl. OZ vznikom dopravnej nehody. V konaní vyhodnotil za nesporné, že dňa 23.3.2014 v čase približne o 14.20 hod. došlo na ceste XX/XXX v km 5,8 v smere od H. T. na S. k dopravnej nehode na tom skutkovom základe, že vodič motorového vozidla zn. T. XXXD B., L.: H. - XXXBX A. Q., F.: XX.X.XXXX, T. H. XX, H.Ž. T. neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam,

stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom vpravo mimo vozovku, následne šikmo cez vozovku prešiel s vozidlom vľavo mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a pod strmým svahom zostal stáť na ľavom boku vozidla, čím spôsobil spolujazdcovi E. P., F. XX.X.XXXX, mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol.

16. Za spornú otázku označil pasívnu legitimáciu žalovaného. Konštatoval, že otázka pasívnej legitimácie poisťovateľa zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkovateľom motorového vozidla pri nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy nebola do rozhodnutia ani čo sa týka súdnej praxe ani čo sa týka odbornej diskusie absolútne ukončená, keď sú v rozhodovacej praxi k dispozícii súdne rozhodnutia, ktoré považovali pasívnu legitimáciu poisťovateľa za danú v týchto prípadoch a sú k dispozícii také, ktoré mali na vec opačný názor. Tiež konštatoval, že pod ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít sa považuje nielen prípad, keď je súdne rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát prijatý príslušným kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého výklad, podaný v publikovanom judikáte, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má však vysokú vecnú autoritu, ale mal za potrebné rozumieť tým aj príklad, kedy sa určitá právna otázka rieši v rozhodnutiach (rôznych) senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednotne (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 9. februára 2017, sp. zn. 3Obdo/1/2017). V danom čase konštatoval, že táto otázka sa v rozhodnutiach (rôznych) senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednotne nerieši.

17. Nestotožnil sa s námietskou absencie pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, ktorý nesúhlasil s eurokonformným výkladom pojmov náhrada škody a škoda na zdraví v zmysle ustanovení z. č. 381/2001 Z. z. a teda, že by sa nemajetková ujma mala považovať za súčasť náhrady škody na zdraví. Z ust. §4 ods.2 písm. a) Zákona o povinnom zmluvnom poistení vyvodil, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Ďalej pojmy škoda na zdraví a náklady pri usmrtení nešpecifikuje. Uviedol, že účel zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení, a spôsob, ako majú byť vo vnútroštátnom práve zakotvené a súdmi pri jednotlivých aplikáciách vykladané, je vymedzené právom Európskej únie, najmä článkom 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článkom 1 ods.1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a čl. 1 ods.1 smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Uvedené smernice Konštatoval, že Rady majú v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdneho dvora (ďalej len ESD) tzv. nepriamu záväznosť, čo znamená, že súd je povinný pri uplatňovaní vnútroštátneho práva vykladať vnútroštátne právo v maximálnej možnej miere vo svetle znenia a účelu predmetných smerníc na dosiahnutie smernicami sledovaného cieľa. Výkladom smerníc o rozsahu povinného zmluvného poistenia, aký má byť vnútroštátnou právnou úpravou zabezpečený, sa priamo zaoberal ESD vo svojom rozsudku zo dňa 24.10.2013, U. C 22/12 a ako už bolo v rozhodnutiach súdov viackrát odprezentované, vo výroku uvedeného rozsudku bolo konštatované, že pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva, podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti

poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 OZ, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybníť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto ustanovenia patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Citovaným rozsudkom Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

18. Vychádzal z rozsudku Súdneho dvora vo veci C. C-277/12, podľa ktorého smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tiež uviedol, že členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá v súlade s ustanoveniami citovaných smerníc (bod 32a 33 rozhodnutia ESD vo veci M., C -356/05).

19. Preto vyslovil, že pokiaľ vnútroštátne hmotné právo (v súdenom prípade Občiansky zákonník) upravuje nárok poškodených na nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, je takýto nárok premetom krytia povinného zmluvného poistenia.

20. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/168/2009 (odlišné stanovisko D.. S. Č., na ktoré odkazuje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 31. júla 2017, sp. zn. 6Mcd0/1/2016), v zmysle ktorého „pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený úmrtím blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k ZoPZP je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa ustálenej súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Preto sa vyžaduje extenzívna interpretácia pojmu škody pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je premetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomíňať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.“

21. Mal za to, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 I. V. proti Clickair SA). Vyjadril názor, že súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (citované z nálezu Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008).V neposlednom rade poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 31. júla 2017, sp. zn. 6Mcd0/1/2016 kde v bode 23 odôvodnenia „v čase nasledujúcom po rozhodnutiach NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012 a zároveň predchádzajúcim rozhodovaním v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci

odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel (citované z uznesenia), že pojem "škoda" použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. " Ďalej podľa tohto uznesenia ÚS SR „Všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdny dvor požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nesplnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva "v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice" (napr. rozsudok z 13. 7. 2000 vo veci Centrosteeel,C-456/98).Okresný súd i krajský súd takto dospeli k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu "škoda" použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Ústavný súd tento ich záver nepovažuje za arbitráry ani inak ústavne neudržateľný."

22. Na základe uvedeného právne posúdil, že do rozsahu krytia povinného zmluvného poistenia, ako to vymedzuje ZoPZP § 4ods. 2, je možné výkladom textu zákona zahrnúť aj nemajetkovú ujmu, keďže súdy sú podľa hore uvedených rozhodnutí povinné pri uplatňovaní vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej s cieľom vykonania požiadaviek smernice vykladať vnútroštátne právo v maximálnej možnej miere vo svetle znenia a účelu predmetnej smernice na dosiahnutie smernicou sledovaného cieľa. Dospel k záveru, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy a súdy sú povinné Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel vykladať "eurokonformne", t.j. spôsobom, z ktorého vyplýva, že predmetom krytia povinného zmluvného poistenia je aj nemajetková ujma, ktorá je premetom tohto konania, tak aby výklad práva a aplikácia bola zavŕšená spravodlivým výsledkom. Súd prvej inštancie preto žalovaného, kde motorové vozidlo zn. T. XXXD B., EČV: H. - XXXBX v čase dopravnej nehody bolo poistené (č. poistnej zmluvy XXXXXXXXXXXX), považoval za vecne pasívne legitimovaný subjekt v danej veci.

23. Mal za bez akýchkoľvek pochyb, že nečakanou tragickou smrťou syna, brata žalobcov došlo k závažnému zásahu do ich práva na ochranu osobnosti spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, pričom žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa ods.1 § 13 OZ by nebola dostatočná. Smrť E. P. označil za obrovský zásah do osobnostnej súkromnej sféry žalobcov, ktorý zakladá ich nárok na priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch, aký ust. § 13 ods.2 OZ predpokladá, pričom následky tohto zásahu do súkromia žalobcov sa odstrániť nedajú. Považoval za neodškriepiteľné, že život všetkých žalobcov zásadne táto nehoda ovplyvnila a aj ovplyvňovať naďalej bude. Zaujal názor, že náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, môže však, pokiaľ bude poskytnutá v peniazoch, čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, keď však cieľom nie je reparácia a zmyslom tejto finančnej náhrady má byť možno akási pomyselná náplast' na bolesti v psychickej sfére žalobcov, mala by predstavovať istú primeranú, symbolickú finančnú pomoc, ktorá má ambíciu nanajvýš zmierniť v minimálnom rozsahu ujmu vzniknutú v nemajetkovej sfére žalobcov. Čo sa týka uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu mal súd prvej inštancie za to, že všetkým žalobcom rozhodne vznikla, nakoľko ich ujmu by ako závažnú považoval každý človek v rovnakej situácii. Z dokazovania vyvodil, že dôsledky smrti syna a brata žalobcov, sú u všetkých žalobcov závažnou ujmu, keď ako rodina boli vždy súdržní, aktívne si užívali voľný čas, spoločné chvíle, navzájom si pomáhali a mali spoločné plány, takže smrť, ktorá prežala doterajšie pokojné plynutie životov žalobcov, má za následok najmä u rodičov zosnulého nemalé psychické problémy, čo vzhľadom na skutočnosť, že smrť vlastného dieťaťa je zaradená na najvyššie priečky stresových situácií, je viac ako pochopiteľné. Súrodenci, sú poznačení tým, že sa trápia smútkom rodičov, svoj život prispôsobujú tomu, aby boli rodičom oporou.

24. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy zopakoval, že žalobcovia žiadali priznať každému 50.000 eur. Konštatoval, že Občiansky zákonník maximálnu ani minimálnu výšku zadosťučinenia neupravuje, upravené je iba to, že zadosťučinenie musí byť primerané a rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Žalovaný v tejto otázke poukazoval na existenciu

rôznych úprav tejto problematiky v zahraničí, kde sa takto vniknutá ujma odškodňuje paušálnou sumou rádovo v tisíckach eur, právny zástupca žalobcov poukázal na stanovisko Výskumného ústavu dopravného v Žiline zo dňa 31.12.2016, ktorý vyčíslil hodnotu ľudského života na 332.144 eur. Konštatoval, že určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom podľa súdu prvej inštancie zmyslom zadosťučinenia nemá byť zábezpeka, zdroj obživy ani náhrada príjmu osôb, ktorým tento nárok prislúcha, ale aspoň minimálne zmiernenie vzniknutej ujmy. Priznaná suma má mať teda reálny potenciál takúto ujmu primerane zmierniť (možnosť zaplatiť si dlhšiu dovolenku, prípadne zážitkové aktivity, ktoré pomôžu odpútať pozornosť zúčastnených od smutnej udalosti a tak pomôcť pozostalým prekonať bolestnú udalosť, minimálne im tak umožniť spraviť niečo pre seba v snahe začať opäť vnímať aj pozitíva života, ktoré im život v kruhu širokej rodiny zaiste prinesie). Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ, t. j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal u každého žalobcu predovšetkým na následok vzniknutý v dôsledku smrti syna a brata pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. Zohľadnil najmä tú skutočnosť, že došlo k nezvratnej ujme v tom zmysle, že boli rodinné putá medzi žalobcami a ich synom, bratom pretrhnuté definitívne a to v dôsledku usmrtenia blízkej osoby pri dopravnej nehode. Ak ide o žalobcov 1./, 2./ - rodičov zosnulého, zohľadnil to, že udalosť mala pre nich fatálnejšie následky ako pre žalobcov 3./, 4./ - súrodencov, keďže rodičia vychovávali svojho syna s láskou od jeho narodenia, prežili s ním fakticky celý jeho život a ich puto k synovi malo rozhodne iný duševný rozmer ako tomu bolo u súrodencov. Nečakaná a šokujúca smrť ich syna ich obrala o akékoľvek možnosti prípadného ďalšieho spoločného života so synom Martinom, obrala ich o očakávané radosti z jeho nastávajúceho rodinného života, v ktorý samozrejme ako rodičia prirodzene dúfali. Ak ide o súrodencov, súd prvej inštancie zásah do ich citovej sféry vyhodnotil ako miernejší, a to s ohľadom na skutočnosť, že aj žalobca 3./, 4./ majú vzhľadom na svoj vek šancu vybudovať si svoju vlastnú rodinu, čo značne dokáže zmierniť ich doterajší smútok, s veľkou pravdepodobnosťou časom ho dokonca skoro vytesniť resp. prekryť. Vychádzajúc zo všetkých zistených, navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov a princípu spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu, ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznal čiastku 14.000 eur pre oboch rodičov jednotlivo (žalobcom 1/, 2/) a 7.000 eur pre oboch súrodencov jednotlivo (žalobcom 3/,4/). V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

25. Navrhovaný dôkaz svedeckou výpoveďou pána A. Q. nevykonan, keď to považoval za neehospodárne a nedôvodné, keďže skutkové zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním považoval za dostatočné pre posúdenie rozhodujúcich skutočností vzťahujúcich sa k meritu veci.

26. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 251 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP, vyhodnotiac, že žalobcovia boli v konaní úspešní v plnom rozsahu, nakoľko výška priznaného plnenia bola určená voľnou úvahou súdu prvej inštancie.

27. O poplatkovej povinnosti žalovaného rozhodol podľa ustanovenia § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. i/, § 7 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a podľa položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu uvedeného zákona.

28. Proti tomuto rozsudku v rozsahu jeho zamietajúcej časti sa riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolali žalobcovia a žiadali ho v nimi napadnutom rozsahu zmeniť a priznať im plnú uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy. Nestotožnili sa s vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie o výške priznanej finančnej satisfakcie za utrpenú nemajetkovú ujmu spôsobenú usmrtením ich syna a brata, ktorá by mala zodpovedať požiadavkám spravodlivej kompenzácie. Namietali, že súd prvej inštancie nedostatočne zhodnotil intenzitu ich vzájomných vzťahov, keď smrť tak blízkeho príbuzného prezumuje ich výraznú intenzitu. K usmrteniu ich blízkej osoby došlo nezodpovednou jazdou poisteného u žalovaného. K smrti syna a brata došlo v jeho mladom a produktívnom veku, nečakane a došlo tak k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb, každý deň pociťujú duševné trápenie. Najmä žalobkyňa 2./ má vážne psychické následky a nedokáže sa zaradiť do života, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že nedokáže pred súdom vypovedať. Aj žalobca 1./ namiesto spoločenských aktivít navštevuje hrob syna. Považovali za preukázané, že užívajú lieky. Žalobcovia 3./ a 4./ stratili brata, stratili záujem pracovať v Anglicku za účelom pomoci rodičom. Požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy označili za primeranú aj vzhľadom na stanovisko Výskumného ústavu dopravného o hodnote ľudského života (332.144 eur). Do pozornosti dali dikciu Občianskeho zákonníka Českej republiky o odškodnení

duševných útrap manželov, rodičov, detí a iných blízkych osôb peňažnou náhradou vyvažujúcou plne ich útrapy, keď podľa súdnej praxe je primeranou čiastkou suma 10.000.000 Kč. Nežiadajú hmotnú satisfakciu, ale predovšetkým gesto slušnosti a spravodlivosti, ktoré žiadnym spôsobom nemôže nahradiť dopady tragickej udalosti (uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 20.05.2002 sp. zn. IV.ÚS 315/01). Poukázali na nutnosť vyváženia duševných útrap do budúcnosti. K odvolaniu doložili rozsudok Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 03.03.2016 č. k. 2T 217/2015-352, opatrený doložkou právoplatnosti ku dňu 08.08.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08.08.2016 č. k. 23To47/2016-367.

29. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu všetkých jeho vyhovujúcich častí, nároku žalobcov na náhradu trov konania a poplatkovej povinnosti podal riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaný a žiadal ho zmeniť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Vyjadril názor, že nepripustením svedeckej výpovede vodiča A. Q. ostalo sporné, či zavinil relevantnú dopravnú nehodu, nakoľko počas prvoinštančného konania nebolo predložené právoplatné rozhodnutie o jeho vine. Súdu prvej inštancie vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vytkol nedostatočné posúdenie pomerov na strane žalobcov i na strane toho, kto zásah spôsobil. Absenciou výsluchu vodiča podľa jeho názoru neboli dostatočne posúdené rozhodujúce skutočnosti vzťahujúce sa k meritu veci. K otázke pasívnej vecnej legitímácie v konaní uviedol, že smernice rady majú tzv. nepriamu záväznosť, t. j. nemôžu slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. Aj podľa rozsudku ESD C-22/12 môže náhrada škody pokrývať aj nemajetkovú ujmu len za situácie, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore. ESD poukázal na povinnosť členských štátov upraviť svoje vnútroštátne právo. ESD zaväzuje členské štáty, práva a povinnosti zo smernice však pre fyzické a právnické osoby nevyplývajú. Vyjadril názor, že podľa ust. § 11 a nasl. OZ možno pozostalým priznať náhradu nemajetkovej ujmy, avšak pre účely poistného krytia by muselo byť uvedené zahrnuté do ZoPP. Zotrval na nemožnosti prednosti komunitárneho práva pred vnútroštátnym v tomto prípade a rozobral celú právnu teóriu viažucu s k tejto právnej otázke, čo potvrdili aj súdne rozhodnutia súdov všetkých inštancií a najvyšších súdnych autorít, ktoré špecifikoval a citoval. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že priznaná výška náhrady korešponduje so spravodlivým uplatnením práva voči nemu. Súd prvej inštancie podľa neho rozšíril poistné krytie, ktoré štát poisťovňiam nemal záujem uložiť a povinnosť mu založil v rozpore s právnou istotou. Uviedol, že poisťovne sú povinné určiť výšku poistného tak, aby jeho výška zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovne. Pri právnom názore súdu prvej inštancie však nemôže vytvárať technické rezervy za účelom garancie splniteľnosti svojich záväzkov z poistných zmlúv. Štát si povinnosť transponovať smernicu nesplnil a uvedené nemôže byť na jeho ujmu. Mal za to, že eurokonformný výklad uplatnený súdom prvej inštancie je v rozpore s vnútroštátnym právom, hoci súd členského štátu môže len vyplniť medzery vnútroštátneho právneho systému, ale nemôže smernice EÚ vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom a uložiť nové povinnosti, ktoré zákonodarca nemal záujem uložiť. SR pri transponovaní smernice nerozšírila ust. § 4 ods. 2 ZoPP o náhradu nemajetkovej ujmy, keď smernica nemôže zakladať práva a povinnosti jednotlivcom, pričom poukázal na násadu zákazu retroaktivity a zásadu právnej istoty, s tým, že ustanovenia smernice nemôžu byť bezpodmienečné a nemôžu byť nimi poškodené práva súkromného subjektu. Eurokonformný výklad práva má teda podľa neho svoje limity, právne zásady a najmä zásada právnej istoty musia byť plne rešpektované a nemožno napínať súladný výklad za hranice legitímnosti. Vyjadril názor, že nesprávna transpozícia smerníc štátom na za následok jeho zodpovednosť za porušenie ho povinnosti, keď normotvornú nečinnosť nemožno preniesť bez ďalšieho na fyzické a právnické osoby s odvolaním sa na spravodlivý výklad zákona, pretože úlohy normotvorcu nemôže suplovať súd. Nezodpovednosť štátu poškodila fyzické a právnické osoby, ktoré mali mať z úpravy smernice prospech, keď tieto subjekty majú možnosť dovolávať sa účinkov smernice voči štátu v prípade, ak ich neimplementoval riadne. Povinnosť rešpektovať prednosť komunitárneho práva majú totiž všetky zložky štátnej moci. Správny postup štátu nahradil súd prvej inštancie a uložil mu povinnosti, ktoré mu z vnútroštátneho práva pri správnej aplikácii noriem európskeho práva nevznikli. Poukázal na predchádzajúcu jednotnosť právnej praxe o nemožnosti krytia nemajetkovej ujmy poistením a k prelomu došlo rozhodnutím NS SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31.03.2017, ktoré je však v rozpore s platnou právnou úpravou. Jeho názor odobril aj sudca E. L. vo svojom odlišnom stanovisku vo veci sp. zn. I.ÚS 206/2015 a sudca A. E. vo veci sp. zn. II.ÚS 847/2016.

30. Žalobcovia vo svojej odvolacej replike realizovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 06.02.2018 poukázali na s odvolaním doložený právoplatný odsudzujúci trestný rozsudok vo vzťahu k označenému vodičovi povinne zmluvne

poistenému u žalovaného. Zhrnul disparátne právne názory k otázke pasívnej legitímácie poisťovní v konaniach pozostalých obetí dopravných nehôd o náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj na recentný rozsudok NS SR zo dňa 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo1/2016 odkazujúci na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III.ÚS 666/2016, ktorý dal tejto otázku vnútroštátnu bodku v diskusii na prejednávanej téme. Poukázal na nemožnosť právneho posúdenia problematiky Veľkým senátom NS SR, ak vo veci zaujal stanovisko ústavný súd. Bol prijatý jednoznačný záver o poistnom krytí náhrady nemajetkovej ujmy poisťovňami, keď NS SR ako súd dovolací vo vzťahu k dovolaniu generálneho prokurátora v uvedenom rozhodnutí vychádzal aj z historického výkladu pojmu škoda a vyjadril názor, že rozhodnutia nižších súdov, ktorými bolo priznané právo na náhradu nemajetkovej ujmy proti poisťovňam, nespočívajú v žiadnom prípade na nesprávnom právnom posúdení veci. Zároveň vyslovil, že pri rozhodovaní postupovali v súlade s právom EÚ a pri interpretácii zažitej systematiky vnútroštátneho práva rešpektovali eurokonformný výklad dotknutých právnych predpisov. Rozhodnutie sp. zn. III.ÚS 666/2016 bolo uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR ak zásadné rozhodnutie pod č. 50/2016. Namietali neožnosť žalovaného vytvárať technické rezervy pre plnenie svojich zmluvných povinností vzhľadom na dostatočný časový úsek od roku 2013, t. j. od vydania relevantného rozsudku ESD vo veci U. c/a H. a spol., C-22/12 a na povinnosť poisťovní vykonávať svoju činnosť s odbornou starostlivosťou (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo287/2013), keď ich povinnosťou bolo podľa nich poistenie tak, aby zodpovedalo budúcemu plneniu.

31. Žalovaný v odvolacej replike realizovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 06.03.2018 poukázali na doložený právoplatný trestný rozsudok o vine A. Q., podľa ktorého sa neoprávneného zásahu dopustil vo veku 18 rokov, nikdy nebol priestupkovo ani trestne stíhaný a v mieste bydliska mal dobrú povesť. Vodičský preukaz mal krátku dobu, mal odjazdených len pár jázd, má výčitky, škodu v plnom rozsahu uhradil. Považoval za neznáme majetkové pomery vodiča. Vytkol súdu prvej inštancie, že neskúmal dostatočne jeho pomery a okolnosti, za ktorých k ujme žalobcov došlo, a to postoj žalovaného, dopad do jeho duševnej sféry, jeho majetkové pomery, mieru zavinenia, resp. spoluzavinenia usmrtenej osoby. Poukázal na súdne rozhodnutia slovenských i cudzích súdov v tomto smere (Rakúsko). Vodič nehodu spôsobiť nechcel, zomrelý viedol samostatný život, žalobcovia neboli naňho hmotne odkázaní. Vyjadril názor o menšej intenzite zásahu v tomto prípade. Nároky žalobcov označil za neprimerané.

32. Písomnou odvolacou duplikou doručenou súdu prvej inštancie dňa 22.06.2018 žalobcovia označili odvíjanie sa výšky plnenia od okolností na strane vinníka za neopodstatnené a nezákonné. Mali za to, že pri určovaní výšky plnenia poisťovne sú rozhodujúce iné kritéria ako pri určovaní výšky plnenia škodcovi, keďže nie je stranou sporu, ale vychádzať sa má zo závažnosti ujmy, intenzity zásahu, jeho trvania, jeho dopadu a z jeho dôsledkov na život poškodených. Podľa nich napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je rozhodnutím zabezpečujúcim primeranú náhradu ujmy. Tiež poukázali na výsledky súdnej praxe v tomto smere. Za účel náhrady označili kompenzáciu zmareného ďalšieho citového života poškodených z nebohým príbuzným, s ktorým mali silné rodinné vzťahy. Vyjadril názor o nemožnosti aplikácie rakúskeho súdneho rozhodnutia, keďže SR je suverénnym medzinárodne uznaným právnym štátom s vlastným právnym poriadkom a s vlastným zákonodarstvom a súdnou sústavou, ktorý názor je odobrený rozhodnutím NS SR zo dňa 09.12.2009 sp. zn. 2Obo 115/2009. Požadovanú náhradu považovali za nelikvidačnú pre žalovaného, keďže limit poistného plnenia podľa ust. § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. je 5.000.000 eur bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb.

33. Ďalšie písomné podania v rámci odvolacieho konania strany sporu nepodali.

34. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec podľa § 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP a § 381 CSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolania žalobov aj žalovaného sú dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

35. Najskôr sa odvolací súd zaoberal právnym posúdením otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v spore. Predmetom posudzovaného konania je náhrada nemajetkovej ujmy žalobcov, ktorú utrpeli tým, že poistenec žalovaného dňa spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej usmrtil ich blízku osobu. Svoj nárok žalobcovia uplatnili proti poisťovni, s ktorou mal vinník dopravnej nehody v jej čase uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Neoprávnený zásah do ich osobnostných práv vidia v porušení ich práva na súkromný a rodinný život. Pasívnu legitímáciu poisťovne vyvodzujú z ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého má poistený z poistenia relevantného druhu zodpovednosť právo,

aby poisťovateľ (žalovaný) za neho nahradil poškodeným (žalobcom) uplatnené preukázateľné nároky na náhradu škody, pod ktorý pojem podľa ich názoru spadá aj nemajetková ujma. Je pravdou, že súdna prax aplikujúca právnu úpravu zákona č. 381/2001 Z. z. sa menila a vyvíjala, preto v rámci nej existuje viacero odlišných rozhodnutí zaujímavých k danej právnej problematike rozdielny názor, a to počnúc rozhodnutiami NS SR vo veciach so sp. zn. 3Cdo301/2002, 4Cdo168/2009, cez rozhodnutie Súdneho dvora Európskych spoločenstiev a Európskej únie sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013 vo veci U., až po nález Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III.ÚS 666/2016. Práve vzhľadom na nejednotnosť súdnej praxe ohľadom pasívnej legitímácie v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obetí dopravných nehôd Najvyšší súd SR na zasadnutí svojho občianskoprávneho kolégia dňa 09.10.2018 prijal rozhodnutie č. 2 za účelom jeho uverejnenia v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná.“ Toto rozhodnutie prijaté na zasadnutí občianskoprávneho kolégia NS SR bolo uverejnené v Zbierke č. 8/2018 stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR ako rozhodnutie č. 61 vo veciach občianskoprávných. V zbierke je uvedené, že vychádza z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 vydaného vo veci so sp. zn. 6MCdo1/2016, v ktorom sa Najvyšší súd SR podrobne vysporiadal so všetkou právnou argumentáciou ohľadom priamej a nepriamej aplikovateľnosti smerníc použitou žalovaným aj v posudzovanom konaní. Odvolací súd nemá dôvod na odklon od právnej vety daného stanoviska Najvyššieho súdu SR v posudzovanom prípade a stotožňuje sa s ním. Z dôvodu hospodárnosti sa preto k jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného týkajúcim sa pasívnej legitímácie poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy už bližšie nevyjadruje, keďže podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení súdneho rozhodnutia konajúci súd, a to prvoinštančný a aj odvolací, právne posúdi len podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán. V rámci civilného sporového konania je konajúci súd orgán, ktorý právo nehľadá a nevytvára, ale ho aplikuje s prihliadnutím na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít. Každé súdne rozhodnutie má byť preskúmateľné jednak verejnosťou odbornou, ale aj laickou, t. j. má byť zrozumiteľné najmä pre laické strany sporu. Súdne rozhodnutie preto nie je priestorom pre odbornú teoretickú diskusiu na najvyššej úrovni, ale môže odkázať na iné rozhodnutia pre súdy záväzné. Správnosť právneho názoru vyjadreného v uvedenom stanovisku Najvyššieho súdu SR napokon odobril aj Ústavný súd SR vo svojom ďalšom náleze z 05.12.2018 sp. zn. II.ÚS 695/2017, v zmysle ktorého OZ v ust. § 442 pojem „škoda“ priamo nedefinuje. Vymedzuje ju nepriamo tým, že ustanovuje rozsah náhrady (skutočná škoda a ušlý zisk). Z obsahu ust. § 444 OZ podľa ÚS SR vyplýva, že pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, t. j. zjavne nároky nehmotného charakteru, čo signalizuje, že OZ nerobí rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) škodou a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Podľa ústavného súdu OZ nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma. Nemožno podľa neho urobiť záver, že škodou je v zmysle občianskoprávnej úpravy len hmotná ujma a z uvedeného podľa neho vyplýva, že OZ významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu. Z právnej úpravy obsiahnutej v OZ ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 381/2001 Z. z. podľa uvedeného nálezu ÚS SR nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by zahŕňal škodu majetkovú aj nemajetkovú.

36. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie vo veci pokiaľ ide o pasívnu legitímáciu žalovanej poisťovne v spore a k jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného v tomto smere sa nevyjadruje, keďže ide o otázku zodpovedanú stanoviskom Najvyššieho súdu SR uverejnenom riadne v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, ktoré danú právnu problematiku týkajúcu sa priamej a nepriamej aplikovateľnosti smerníc na vnútroštátne právo vyriešilo, a ustálenou judikatúrou ÚS SR v ostatnom čase.

37. Odvolací súd sa tiež stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že základ nároku žalobcov na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej im v dôsledku konania vinníka dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu ich blízkeho príbuzného, je rozhodne daný. Ustanovenia OZ upravujú právo osobnosti na všestranný slobodný osobný rozvoj. Všetky fyzické osoby majú jednak všeobecné vlastnosti a univerzálne danosti, jednak osobitné vlastnosti dané individualitou a neopakovateľnosťou osobnosti každého jednotlivého človeka. Každým úmrtím fyzickej osoby. O to viac úmrtím nečakaným, dochádza k zásahu do osobnosti pozostalej osoby (právo na súkromie, právo na rodinný život). Rodinné vzťahy patria medzi najintímnejšie a najsúkromnejšie, preto vonkajším zásahom do práv

jednej osoby môžu byť porušené práva na ochranu osobnosti viacerých členov rodiny, keďže zásah voči jednej osobe aj druhá osoba vníma subjektívne ako ujmu na svojej vlastnej osobnosti, pričom takouto ujmu môže byť aj objektívne. Okrem toho integrálnou súčasťou práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby je aj právo na ochranu vnútorného myšlienkového a citového života. Patrí sem právo na uchovanie pamiatky na najbližšieho rodinného príslušníka, za života vytvorené putá a citové väzby totiž pretrvávajú aj po smrti fyzickej osoby a sú naďalej pozostalými osobami pociťované a prežívané vo forme pamiatky na zomrelého a úcty k nemu. Samotný zánik rodinnoprávných vzťahov v dôsledku smrti dieťaťa, súrodenca, rodiča neznamena automaticky zánik väzieb pozostalých na osobu zosnulého. Smrť blízkeho príbuzného je zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký a najmä nenapraviteľný. Konaním poisteného žalovaného stratili všetci žalobcovia možnosť ďalšieho rozvoja rodinného života so zosnulým a ostali ochudobnení o citový vzťah k nemu. Išlo o nečakané, šokujúce úmrtie, takže žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúcou.

38. Pokiaľ však ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy všetkých žalobcov, odvolací súd dáva do pozornosti, že podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

39. Z uvedeného vyplýva, že základným atribútom odôvodnenia každého súdneho rozhodnutia je ustálenie skutkového stavu na základe vyhodnotenia vykonaného dokazovania, právne posúdenie veci a presvedčivosť odôvodnenia.

40. Súdne rozhodnutie nerešpektujúce zásady uvedené v citovanom ustanovení o zákonných náležitostiach odôvodnenia je nepreskúmateľné. Nedostatok zákonného obsahu súdneho rozhodnutia sa prejavuje v jeho nezrozumiteľnosti a tým aj nepreskúmateľnosti dôvodov, prípadne nedostatku dôvodov, keď nie je rozhodujúce, že výrok by bol pri správnom odôvodnení správny. V rozpore s korektným a ústavne konformným výkladom ust. § 220 ods. 2 CSP je úplný či čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia.

41. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie pokiaľ ide o dôvody pre výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva rozpornosť a nesúlad so zákonnými požiadavkami na presvedčivosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keď neobsahuje dôsledné hodnotenie dôkazov a ním ustálený skutkový stav a jeho právne posúdenie veci v tomto smere je nepreskúmateľné a odôvodnenie napadnutého rozsudku nepresvedčivé. Pokiaľ ide o priznanú výšku žalobcom totiž súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku pokiaľ ide o zamietajúcu časť rozsudku v podstate len stroho uviedol, že vzhľadom na zistené skutočnosti sa priznaná suma peňažnej náhrady javí primeraná a neodôvodnil, na základe akých právnych úvah žalobou uplatnený nárok žalobcov vo zvyšku zamietol. Nevysvetlil, prečo ako dôvodný posúdil nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy práve v priznanej výške a svoje rozhodnutie nekonfrontoval s ustálenou súdnou praxou, hoci vychádzajúc z citovaného ust. § 220 ods. 2 CSP by jej uvedenie v záujme presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia bolo žiaduce, a to za účelom naplnenia práva strany sporu na predvídateľné súdne rozhodnutie. Vedenie spoločnej domácnosti a prípadná odkázanosť na starostlivosť nebohého nie sú podľa odvolacieho súdu jediné okolnosti podmieňujúce výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa prejaví v celom širokom spektre vzájomných rodinných vzťahov a pôsobí natrvalo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy podľa právnej úpravy obsiahnutej v OZ sa odvíja od úvahy konajúceho súdu, ktorá však nie je neobmedzená a bezbrehá, preto jej výška musí byť v súdnom rozhodnutí presvedčivo odôvodnená. V rámci zachovania práva strán sporu na spravodlivý súdny proces je potrebné vyjadrenie sa konajúceho súdu k rozsahu v súdnej praxi priznávaných náhrad pre pozostalých obetí dopravných nehôd za účelom zistenia stranami sporu, či súdom priznaná suma v ich prípade predstavuje výšku pri dolnej alebo hornej hranici zaužívanej súdnej praxe a z akých dôvodov. Z uvedených dôvodov je nutné uzavrieť, že odvolanie žalobcov vo vzťahu k zamietajúcej časti napadnutého rozsudku je pre nedostatok presvedčivých dôvodov k tejto časti rozhodnutia dôvodné.

42. Za opodstatnené však odvolací súd vyhodnotil aj odvolacie námietky žalovaného vo vzťahu k vyhovujúcim častiam napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými priznal každému zo žalobcov 1/, 2/ sumu 14.000 eur a každému zo žalobcov 3/ a 4/ sumu 7.000 eur. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy je nutné totiž okrem povahy, intenzity, trvania a možnosti reparácie jej následkov na strane poškodených osôb, ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci posudzoval a aspoň čiastočne ich bral na zreteľ, vyhodnocovať aj skutkové zistenia, za akých skutočností a okolností ku konaniu škodcu spôsobujúceho nemajetkovú ujmu žalobcom došlo. Za nie celkom dôvodnú hodnotí odvolací súd odvolaciu obranu žalobcov, že výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy sa od osoby škodcu neodvíja, a to na základe analógie s ust. § 13 ods. 3 OZ. Podľa jeho dikcie výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a so zreteľom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Odvolací súd súhlasí s odvolacou obranou žalobcov o irelevantnosti majetkových a iných výlučne osobných pomeroch škodcu vo vzťahu k nároku žalobcov, avšak za dôvodnú hodnotí odvolaciu námietku žalovaného o nutnosti zohľadňovania okolností, za ktorých k dopravnej nehode došlo, ktoré nakoniec zohľadnil aj Krajský súd v Trenčíne rozhodujúci v trestnom konaní proti vinníkovi dopravnej nehody ako odvolací súd druhej inštancie. Všeobecný súd konajúci a rozhodujúci eurokonformne v konaní o náhradu škody poškodených v dôsledku dopravnej nehody je totiž vzhľadom na analógiu s ust. § 13 ods. 3 OZ povinný okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, zohľadniť, nakoľko ust. § 13 ods. 3 OZ vymedzujúce taxatívne dôvody determinujúce výšku nemajetkovej ujmy tieto okolnosti medzi takéto dôvody zahŕňa a od konajúceho súdu vyžaduje ich posudzovať kumulatívne spolu so závažnosťou následkov vzniknutej ujmy. Bolo preto potrebné v rámci vykonávaného dokazovania zistiť rozhodné skutočnosti v tomto smere, ustáliť ich, vyhodnotiť a právne posúdiť ich dopad na výšku primeranej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov. Uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie absentuje.

43. Vytknuté nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku spôsobujú jeho vnútornú rozporupnosť a protirečivosť, ktorá je v rámci občianskeho súdneho konania neprípustná, keďže spôsobuje nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia a tým odňatie práva na spravodlivý proces v rámci konania odvolacieho spočívajúce v nemožnosti adekvátnej obrany proti vysloveným argumentom súdu prvej inštancie v štádiu využitia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov v rovine polemiky s nimi.

44. Vytknuté nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku vyúsťujú do absencie právneho posúdenia veci ako zákonnej náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k zmietajúcej časti nároku žalobcu 1./ je neprípustne zjednodušené bez náležitej právnej argumentácie, t. j. bez náležitého právneho posúdenia dokazovaním zistených skutkových okolností a ich právnych dôsledkov.

45. Uvedené nedostatky odvolací súd nemôže nahrádzať, pretože podstatou odvolacieho konania je zabrániť prekvapivým rozhodnutiam bez možnosti podania riadneho opravného prostriedku, v rámci ktorého by strana sporu mala zachovanú plnú možnosť obrany proti argumentom súdu prvej inštancie a došlo by tak k porušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania. Uvedený postup, v rámci ktorého by odvolací súd nahrádzal chýbajúce argumenty o základných právnych otázkach preskúmvanej veci, by znamenal nezabezpečenie riadneho prístupu k spravodlivému procesu po podaní odvolania.

46. Pokiaľ však ide o žalovaným navrhované dokazovanie výsluchom svedka - vinníka dopravnej nehody, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o tom, že takéto dokazovanie vo veci nevyhnutné nie je, nakoľko pre účely rozhodnutia podstatné skutočnosti sú zistiteľné aj z listinných dôkazov na vec sa vzťahujúcich, t. j. z výsledkov dokazovania v trestnom konaní, z právoplatných trestných rozsudkov z prvoinstančného aj odvolacieho konania v trestnej veci a záverov znaleckého dokazovania realizovaného v trestnej veci, jednoznačne deklarujúcich zavinenie poistenca žalovaného ako vodiča, ktorý relevantnú dopravnú nehodu spôsobil porušením pravidiel cestnej premávky a zodpovedajúceho tak za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcov.

47. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo všetkých častiach, t. j. aj v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania a o poplatkovej povinnosti zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, keďže súd prvej inštancie jeho nesprávnym procesným postupom spočívajúcim v nedostatočnom a tým v nezákonnom, a teda nepreskúmateľnom odôvodnení rozsudku porušil právo strán sporu na spravodlivý súdny proces, ktorý nedostatok v záujme zachovania dvojinstančnosti civilného sporového konania nie je účelné naprávať súdom odvolacím, a to v záujme

predídania neprípustnému vydaniu prekvapivého rozhodnutia vo veci bez možnosti podania riadneho opravného prostriedku stranami sporu. V danom prípade uvedená zásada o práve strán sporu na realizáciu svojich procesných práv prevláda nad zásadou hospodárnosti civilného sporového konania.

48. Podľa ust. § 391 ods. 1 CSP odvolací súd vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Jeho úlohou bude vec opätovne prejednať, vyhodnotiť celý obsah vykonaného dokazovania vo všetkých jeho súvislostiach vo vyššie naznačenom smere za účelom riadneho ustálenia výšky uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ustálený skutkový stav preskúmateľne právne posúdiť so zreteľom na všetky vyššie uvádzané právne aspekty veci, vo veci opätovne rozhodnúť a nové rozhodnutie vo veci odôvodniť zákonu zodpovedajúcim spôsobom za účelom jeho preskúmateľnosti stranami sporu a prípadne súdom odvolacím, keď v odôvodnení nového rozhodnutia sa javí ako potrebná konfrontácia s ustálenou súdnou praxou (§ 391 ods. 3 CSP).

49. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania žalobcu (§ 396 ods. 3 CSP).

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).